

Pro milovníky historie

Prosinec 1944 - druhý nálet na Kolín

28.prosince 1944 uskutečnila část 15.americké letecké armády druhý nálet na kolínskou rafinerii minerálních olejů, tehdy Vacuum Oil Company, lidově zvanou „Petrolka“ (později Koramo, dnes Paramo), **při kterém byl zabit i novodvorský občan Rudolf Dítě.**

Ráno, toho dne, se Kolín probouzel do mrazivého rána. Venku mrzlo, až praštělo. Na zemi ležel pouze slabý poprašek sněhu. Panovalo jasné počasí, nikde ani mráček. Ovšem na jihoitalských letištích bylo tentokrát poměrně živo. Po osmé hodině ranní již odtud mířilo nad Evropu více než 350 bombardovacích a téměř 500 stíhacích letadel. Většina z nich měla najít svůj cíl na území protektorátu. 56 letounů B-24 Liberátor od 456th Bombardment Group (456.bombardovací skupina), směřovalo se svým smrtonosným nákladem na Kolín.

V 11:40 byl v Kolíně vyhlášen letecký poplach. O pouhých 28 minut později byla již spatřena první útočná vlna nalétávající opět jako při prvním náletu 24.srpna 1944 ze směru od Kutné Hory. O další čtyři minuty později začaly již dopadat na pravý břeh Labe první bomby. Nálet první vlny, sotva dvouminutový, přinesl první jisté zásahy a jak vypovídají hlášení z 12:15, povedlo se Petrolku zapálit. Další vlny následovaly ve 12:22, 12:35 a 12:52. Bombardování tentokrát probíhalo z výšek okolo šesti až sedmi tisíc metrů.

Další bomby, kolem šedesáti, dopadly východně od silnice Kolín-Ovčáry u Kolína. Dvě poškodily sendražický hřbitov i s márnicí. V těchto místech se snažilo ukrýt hodně obyvatel i dělníků z okolních továren. Pumy vyhazovaly do vzduchu zmrzlé hroudy půdy, které společně se střepinami z bomb zabily tři osoby a mnoho dalších zranily. Také západně od silnice Kolín-Ovčáry shodily bombardéry do polí 65 pum. I v tomto místě střepiny a zmrzlé hroudy země usmrtily tři osoby. Těžce zranily i sedmiletého chlapce, který bohužel zraněním v nemocnici podlehl.

V 13:40 byl letecký poplach konečně definitivně odvolán. Petrolka byla tentokrát zasažena čtyřiceti sedmi bombami, dalších osm v jejím areálu nevybuchlo. Nálet zničil jednu olejovou nádrž o objemu čtyř a půl milionu litrů, další dvě byly těžce poškozeny. Poškozená nádrž explodovala, respektive praskla a vyhořela okolo půl sedmé večer a dle vzpomínek pamětníků byl žár tak veliký, že sněhový poprašek zmizel ve více než půlkilometrové vzdálenosti. Vážné škody utrpěla vlečka do areálu i koleje uvnitř samotného závodu. Poškozeny byly i administrativní a provozní budovy, jídelna, kuchyně a samozřejmě rozvody nadzemního potrubního vedení. Oproti předchozímu náletu byly škody celkově menší. Přímo v továrně nedošlo bezprostředně při náletu ke ztrátám na životech, v záznamech figuruje pouze jedno lehčí zranění. Všech téměř devět set zaměstnanců tehdejší Petrolky se stihlo ukrýt, převážně v lesích na „Vinici“. Sedm obětí náletu bylo zabito mimo areál závodu.

Oběti druhého náletu

Jméno a příjmení	rok narození	bydliště
Anna Burešová	1901	Kolín VII čp. 265
Rudolf Dítě	1915	Nové Dvory čp.131 okr. Kutná Hora
František Douša	1937	Kolín VII čp. 298
Jan Horák	1900	Tři Dvory
Miloslava Horká	1923	Kolín VII čp. 42
Anna Krupková	1902	Kolín VII čp. 386
Marie Pivokoňská	1878	Kolín VII čp. 255

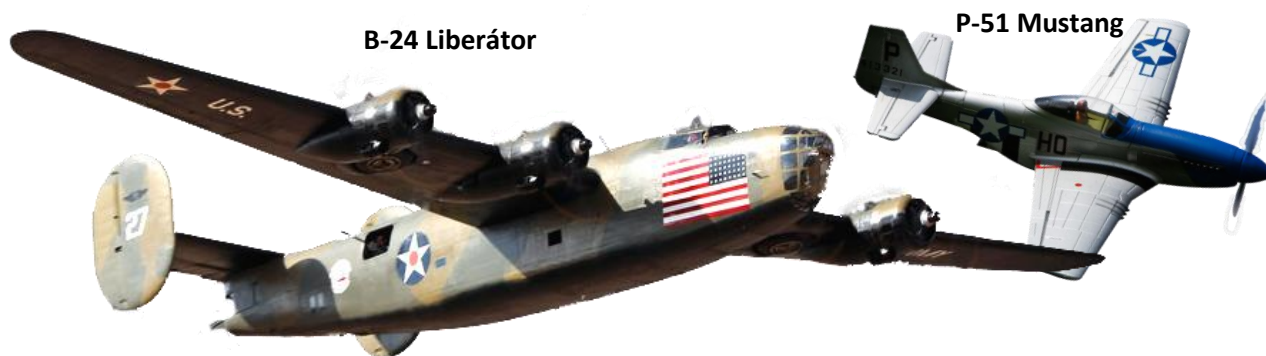
Zahynulo celkem sedm osob. Zranění utrpělo 26 lidí, z toho 19 lidí těžce a sedm lehce.

B-24 Liberátor

Pomník zaměstnancům v areálu rafinerie těsně za vrátnicí (Jan Cívín zraněn při prvním náletu - zemřel v nemocnici)

Na Kolín se uskutečnily v letech 1944 a 1945 celkem 4 nálety. **První nálet** byl 24.srpna 1944. Největší škody způsobil v rafinerii, poškozeny byly i ostatní továrny, nádraží, obytné čtvrti i přilehlá obec Sendražice. Zcela zničeno bylo 32 domů a 485 bylo více či méně poškozeno. Zahynulo 27 osob, 8 těžce zraněných a 37 lehce. **Druhý nálet** 28.prosince 1944 byl popsán výše. **Třetí nálet** 15.března 1945 způsobil taktéž obrovské škody na rafinerii i ostatních továrnách, nádraží a obytných domech. Celkem bylo shozeno 1129 bomb. Bylo zničeno 85 domů, a různě poškozeno 938 domů. Zabito bylo 37 osob, zraněno 63 lidí. **Čtvrtý nálet** se uskutečnil 18.dubna 1945. Mělo zaútočit 121 Létajících pevností (překlad Flying Fortress) tj. Boeing B-17 Flying Fortress a jako doprovod 160 stíhaček P-51 Mustang. Nejvíce bylo postiženo nádraží a přilehlé továrny a zničen kostel Všech svatých v ulici Pod Hroby. Ze stavby v gotickém stylu z roku 1292 tak zůstaly pouze rozvaliny. Zahynulo pět osob a zraněno 21 osob. Je na pováženou zdali nálety na Kolín v březnu a dubnu roku 1945, prakticky na konci války, nebyly jen účelové a materiální škody a ztráty na životech zbytečné. Rudá armáda již v únoru 1945 byla 60 km od Berlína a 20.dubna 1945 začala osvobozovat Brno. Do Kolína to byl jen skok.

Rudolf Dítě se narodil 15.srpna 1915 v Nových Dvorech - otec Čeněk Dítě, zámečnický a domkař v Nových Dvorech č.131; matka Kristina Čudová, dcera tkalce z Náchoda. Rudolf se 29.října 1939 v Sedlci pod Kaňkem oženil s Marií Miškovskou narozenou 12.ledna 1919 v Malíně - otec Karel Miškovský, kolář a domkař v Malíně 69; matka Anna Bartlová, dcera Františka Bartla, domkaře v Malíně 90. Manželům se 3.prosince 1940 narodil synek Rudolf Antonín, ale 16.ledna 1941 zemřel. Tehdy pracoval Rudolf jako strojní zámečnický v pivovaru v Nových Dvorech. – Úmrtí Rudolfa Dítěte je zapsáno v Knize zemřelých čl. evangelické církve Kolín. *Hodina úmrtí: „12,30“.* *Příčina úmrtí: „zabit úlomky bomb a kamením při leteckém útoku na Kolín“.* Zabitý pan Rudolf Dítě byl převezzen do Nových Dvorů a 31.prosince pohřben na místním hřbitově za velké účasti obyvatel. Jeho jméno bylo doplněno na pomník obětem obou světových válek. **Čest jeho památce!**

Poslední nálet na Kolín
Petrovka - dnes mi Koramo
tam má pomník u hřbitova,
na hřbitově přikryt pam
s dítětem svým šel na
křesťala živa a jemu to
rozlehlou píče

Poznámka na rubu fotografie od některého člena rodiny (malá chyba: nebyl to poslední nálet)

Zpracoval Zdeněk Stehlík 1.11.2017

Prameny: Ladislav Jouza: Nálety na Kolín 1944-1945
Internet: MILITARY CLUB KOLÍN
Kniha zemřelých čl. evangelické církve Kolín a Archiv rodiny